

10 procent minder broeikasgassen op bedrijven haalbaar

CLM Onderzoek & Advies heeft berekend dat veel bedrijven de uitstoot van broeikasgassen met 10 procent kunnen verlagen. Met Klimaatlat.nl, een initiatief van CLM, kan elke boer zijn bedrijf doorlichten op broeikasgasemissies.

Om boeren in staat te stellen de uitstoot van broeikasgassen te verlagen, heeft CLM met subsidie van VROM de online Klimaatlat ontwikkeld. Melkveehouders kunnen ontdekken welke bronnen op hun bedrijf hoog scoren in broeikas-

gasproductie en welke maatregelen op hun bedrijf het beste passen. Zo kan het ene bedrijf nog zuiniger omgaan met kunstmest, het andere bedrijf minder jongvee aanhouden en een derde bedrijf het voertransport aanpassen. Of men kan al dan niet samen met de buurman een mest-vergistingsinstallatie plaatsen. Zuivelverwerker Cono gaat binnenkort met de Klimaatlat aan de slag. In workshops in het kader van het Caring Dairy-programma, kunnen veehouders die aan Cono leveren hun emissies

doorrekenen, vergelijken met anderen en mogelijke maatregelen op hun bedrijf doornemen.

De Klimaatlat is te vinden op www.klimaatlat.nl. Melkveehouders (en andere geïnteresseerden) kunnen een gratis inlogcode aanvragen en vervolgens hun bedrijfsgegevens invoeren. Het model berekent dan de uitstoot van broeikasgassen.

Permanent opstallen melkkoeien niet toegenomen

Ongeveer 12 procent van de melkveehouders hield in 2007 zijn melkkoeien jaarrond op stal. Daarmee is het percentage bedrijven dat de koeien permanent op stal houdt voor het eerst in jaren niet verder toegenomen.

Hiermee lijkt de trend naar permanent opstallen in 2007 omgebogen naar stabilisatie. Dat concludeert het CLM dat in februari de effectmeting van het project Koe & Wij uitvoerde. Recente gegevens van het CBS bevestigen dit beeld. De veehouders die hun koeien jaarrond op stal huisvestten, hielden 17 procent van alle melkkoeien in Nederland.

De mening van melkveehouders dat de koe in de wei een belangrijke bijdrage levert aan een aantrekkelijk landschap en het imago van de sector, is met name onder de beweiders blijvend groot; 90 procent. Van de opstallers vindt ruim de helft dat koeien in de wei essentieel zijn voor een aantrekkelijk landschap; in 2006 was dat nog driekwart van de opstallers.

Voor 20 procent van de melkveehouders is duidelijk dat ze iets van het project Koe & Wij hebben opgestoken of zich bewuster zijn geworden van de afweging tussen weiden en opstallen. Opvallend is het toegenomen draagvlak voor 'weidemelk'. In 2006 vond 56 procent van de

beweiders en 17 procent van de opstallers dat melkverwerkers weidemelk zouden moeten aanbieden. Nu er daadwerkelijk weidemelk wordt aangeboden, vindt 83 procent van de beweiders en 60 procent van de opstallers dit een goede zaak.

Stalvoeders behalen hoger saldo per koe

Bedrijven met stalvoeding behalen over het algemeen een hoger saldo per koe dan bedrijven met een ander beweidingsstelsel. Dit komt echter niet alleen doordat er niet beweeid wordt, maar ook de bedrijfsomstandigheden en de managementvaardigheden van de ondernemer spelen hierbij een rol. Het is dan ook niet zo dat alleen het beweidingsstelsel zelf het hogere saldo per koe bepaalt.

In het onderzoek is gekeken naar ruim 15.000 zuivere melkveebedrijven die in de periode 2003-2005 onbeperkt weiden, beperkt weiden of stalvoeding toepasten. 'Onbeperkt weiden' betekent dat de koeien in de periode april tot en met oktober dag en nacht buiten kunnen lopen. Bij 'beperkt weiden' lopen de koeien over het algemeen 's nachts in de stal en overdag buiten. Bij 'stalvoeding' blijven de koeien het hele jaar in de stal, waarbij of zomerstalvoeding ('s zomers vers gras) of *summer-feeding* (het hele jaar door kuilgras) wordt toegepast.

Duizend euro verschil

Het saldo op de bedrijven varieert van ruim 1.700 euro bij de laagste 20 procent van de bedrijven tot 2.700 euro per melkkoe bij de top 20 procent. Onder de bedrijven die onbeperkt weiden zijn veel bedrijven (30 procent) met een saldo per koe onder de 2.000 euro en zijn maar weinig bedrijven die boven de 2.500 euro uitkomen. Bij de stalvoeders scoort daarentegen geen enkel bedrijf lager dan 2.000 euro en scoort bijna de helft hoger dan 2.500 euro. Bij een op de tien bedrijven ligt het saldo zelfs hoger dan 2.750 euro per koe. De bedrijven die beperkt weiden zijn vooral vertegenwoordigd in de groep 2.000 tot 2.500 euro en liggen dicht bij het gemiddelde.

Het lijkt erop dat bedrijven met uitsluitend stalvoeding een hoger saldo per koe behalen dan andere beweidingsstelsels en dat dit grotendeels veroorzaakt wordt door een hoge melkproductie. Nadere analyse sluit echter niet uit dat het hogere saldo nauwelijks beïnvloed wordt door het type beweidingsstelsel. Het hogere saldo wordt mogelijk vooral veroorzaakt door de bedrijfsomstandigheden en de managementvaardigheden van de veehouder. Het zijn grotere bedrijven met iets hogere diergezondheids- en voerkosten en een hoge melkproductie per hectare en per koe, die de hogere saldi realiseren.

Tabel 1

Saldo Beweidingsstelselen.

	Onbeperkt	Beperkt	Stalvoeding	Totaal
Aantal bedrijven	1.895	3.340	930	15.420
Aantal koeien	54	64	88	65
kg Melk per koe	6.660	7.780	8.750	7.635
Saldo per koe	2.025	2.260	2.460	2.165
kg Melk per ha	8.925	12.245	15.315	12.075
Specificatie opbrengsten per koe				
Totaal	2.735	3.230	3.400	3.065
waarvan: melk	2.135	2.545	2.825	2.480
omzet	245	245	165	220
Specificatie directe kosten per koe				
Totaal	715	970	935	865
Veevoer	390	560	520	490
Diergezondheid	70	85	90	80
Meststoffen	75	90	70	80
Veeverbetering	55	75	60	65

Bron: Informatienet

Anti-gas-gras zou opwarming aarde kunnen helpen tegengaan

Gras waar koeien minder methaan door uitstoten, zou kunnen helpen in het tegengaan van het opwarmen van de aarde. Dergelijk gras is ontwikkeld door onderzoekers van Gramina, een Australisch biotechnologisch bedrijf gespecialiseerd in het ontwikkelen van verbeterde grassen.

Het gras vermindert de hoeveelheid methaan die koeien opboeren na het eten van het gras, en kan in warme klimaten groeien. Dat betekent dat boeren met dit gras ook in een warmer wordend klimaat de productiviteit van hun veestapel hoog kunnen houden, terwijl tegelijkertijd hun bijdrage aan de opwarming van de aarde minder wordt.

Verhoogde verteerbaarheid

Het nieuwe gras kan het enzym O-methyltransferase onderdrukken, waardoor de verteerbaarheid van het gras verhoogt zonder de structuur van het gras aan te tasten. Dit zorgt ervoor dat een koe minder boeren laat en daardoor minder methaan uitstoot.

Andere onderzoekers menen echter dat door het gras de absolute methaanproductie van een koe zal stijgen. Zo zegt een onderzoeker aan de universiteit van Edinburgh (Engeland) dat een rantsoen dat veel verteerbare koolhydraten bevat, de hoeveelheid methaan die een koe opboert, doet toenemen. Microflora in de pens zetten deze suikers om in propionzuur, waardoor een zuurder milieu ontstaat en de koe meer methaan produceert. Ook een onderzoeker aan de universiteit van Reading (Engeland) zegt dat beter verteerbaar ruwvoer de absolute methaanproductie van een koe doet stijgen, maar dat de productiviteit ook toeneemt. Daardoor daalt dus wel de hoeveelheid methaan per liter melk.

